

Szinésznők a színügyi-bizottságról.

(Saját tudósítónktól.) A színügyi bizottság tragikomikus veszteglése élő aktualitást kölcsönöz annak a felmerült nagy kérdésnek: fennmarad-e hát a színügyi bizottság, vagy sem? A lemondó tagok az angol bárdok szelíd bánatával írják meg lemondó leveleiket és felesendül a sorok közül a bárdok méla sóhaja: „Hát ne éljen Eduárd?” A törvényhatósági bizottság súlyos népitélete, a sajtó szigorú verdiktuma, a kávéházi közvélemény cinikus vicei nem tudták kibogozni a fontos probléma szálait, miért is a *Délmagyarország* szükségesnek látta, hogy a harcos bizottsági tagok jelszavával, a *cherchez la femme* azokat kérdezze meg, afelől, akiket majdugy illet a kérdés, mint a közigazgatást magát, — a színésznőket.

Mindenki elmondta már a véleményét erről a dolgról, csak a szegedi színház kedves és tehetséges színésznői nem, épen azok, akiket a csöndes és inceselkedő szegedi Galeottó, ha minden alap nélkül is, szembeállított azokkal a derék férfiakkal, akik közéleti kátoi voltuk dacára odamerészkedtek kormányosoknak a színházi világ bengálifényes, rianásos tengerére, Scylla és Charybdis sodrába, Circeék és Gerlek bódító hangzavarába!

Beszéltek a szegedi színésznők és ő, kedves, derék költői igazságszolgáltatás, olyan szép és nemes védelemben részesítették a nagybeteg bizottságot, hogy, ha van igazság az égben, akkor megmarad, új erőre és becsültségre kap ez a megkorbácsolt közigazgatási szerv, amelynek egyetlen bűne az, hogy nem győzte le önmagát és hűtlen lett a hagyományaihoz.

(Gömöry Vilma.)

A *Délmagyarország* tudósítója először Gömöry Vilmát, a szegedi színház finom és kedves hősnőjét kereste fel, hogy vele a korszakos kérdésben értekezzen. A színpadnak ez a pompás, dekoratív szépasszonya künn lakik az Alsóváros legmélázóbb és az ébredő tavaszban lehangulatossabb utcájában, a Szentháromság-utcában, csöndes civis-ház tiszta, kertes udvarában, szerény, de nagyon kedves kis lakásban.

Két szoba, előszoba, konyha, sok virág, ruhásszekrény, láda, egy csomó okos, komoly könyv, zongora, elhervadt virágállvány és színes, széles, hízelgő felirású szalagok — itt él a „hősnő” szerény és roppantul polgári életet, jó szomszédságban a szomszédokkal, messzi a színháztól és közel, nagyon közel ahhoz, amit a legjobban szeret: a magányhoz. Tisztes, őszhaju, vendégszerető öregasszony fogadja az indiszkrét vendéget és marasztaló szóval tessékeli be a belső szobába, ahol az ő büszkesége, a Vilmi készül az esti előadásra, rakosgatja egy feneketlennek tetsző kosárba, az *Aranylakodalom* tarka, trofeumszámba menő ruháit, készleteit.

Éles, lelkes, vidám hang hallatszik ki a tornácra, Gömöry Vilma a *Talpra magyart* szavalja és vidám fejbinecentéssel üdvözlí a vendéget, aki röviden a tárgyra tér.

— Mi a véleménye a színügyi bizottság szükségességéről, cárnő?

„A magyarok istenére esküszünk, esküszünk — Színügyi bizottság többé nem kell nekünk!” — kacagja el a refrént, pajkosan hátravetve a fejét „Vilmi” és mint aki a kérdést egy Kant Immánuel mély alaposságával megoldotta, nyugodtan tovább deklamál.

— Hohó, ily röviden nem lehet szabadulna, itt komoly véleményről és ilyennek a legkomolyabb hangon való nyilvánításáról van szó — Petőfi nélkül, fentartás nélkül, habozás nélkül!

Nagy csönd következik, amely után Gömöry Vilma a világ legkomolyabb hangján kezd beszélni:

„Kedves uram, mit akar én tőlem? Nem vagyok közigazgatási szaktekintély, hogy egy törvényhatósági intézmény feladatát (igy!!) megbírájam. Én ahhoz nem értek! Bizonyára van reá szükség, mert különben nem szervezték volna. A színház komoly dolog és megérdemli azt, hogy komoly formában törődjenek vele. Ha ez a törődés a színügyi bizottság feladata, úgy igenis kell, hogy legyen ilyen bizottság. A bizottsági tag urak! Én egyiket sem ismerem! Bizonyára komoly, hozzáértő urak és kedves urak, mert minket, színészeket sohasem bántanak. Sőt, néha jól esik látni, ha összeütik tapsra a tenyerüket egy-egy fontosabb jelenet után... Valami bátorítás melegedik ki az elismerésből. A visszavonások okát, történetét nem tudom. Az engem nem is érdekel. Szeretek szép szerepeket játszani, a szobámat sokszor és tisztára takarítani, jól aludni és jó könyveket olvasni... A többi nem tartozik én reám...”

Valósággal megilletődöttem hallgatjuk a művész nő keresetlenül egyszerű, komoly, elhárító beszédét. Egy pillantás a szoba ragyogó tisztaságára, a művész nő derűt, friss vonásaira, a dusan megrakott könyvespolera mindent megmagyaráz, Bölsche, Strindberg, Balzac, Dickens és egy csomó új magyar könyv példás rendben egymás mellett... Elhisszük Gömöry Vilmának, hogy őt a színügyi bizottság ügyes-bajos dolgai és főként pikantériái nem érdeklik. Végre is, aki a szerepét mindig olyan jól tudja, aki ilyen könyveket olvas, aki nem jár a világon sehova, és aki úgy szereti az édes anyját, mint Gömöry Vilma, az a kulisszák mögé csak azért néz, hogy meg ne botolják a lábát, ha jelenésre siet...

(Déry Rózsi.)

A zajos Atilla-utcában lakik. Innen megy be ebédelni a Kassba, meg gy pikkolóra a kávéházba és este játszani. Nagyon háziasan él. Nem szeret toilettet csinálni és ha egyedül van, mindig énekel. Kisértésbe jön az ember, hogy azt higgye: ebben a csöndes, bő magányosságban morfondirozza ki azt a sok, pompás ötletet, kedvességet, amit min-

den szerepébe beleszó. De a színészek azt mondják, hogy a játéka pajkos pátoszában jön az a sok jó gondolat, vice és pikantéria. A színészek pedig tudják, mert Déry Rózsi a színpalak mögött ép olyan vidám és szellemes ördög, mint a színpadon. Ahogy belépünk hozzája, látjuk, hogy a pianino előtt ül, mellette a zongora-oktató kisasszonya. Rettenő komolyan működik. Egyelőre csak a Schware féle zongoraiskola „egykeresztes” kis darabjait játssza, de álmában már a teljesen hangszerelt *Hacacavé* zongorakivonatának virtuóz előadásáról gondolkodik: mit fog szólni majd a *Nagy Aranika*, ha a „*Rozál*” majd ezt is tudja már?

— *Kuntág!* — hallatszik a rövid, de szíves üdvözlét és a lecke-óra megszakad az interjú rövid perceire. Mi jót hozott?

— A színügyi bizottságról való véleményért jöttem, csak komolyan... intem.

A vidám primadonna kacagva fordul két-tőthármát a zongoraszéken és darálni kezd: „A színügyi bizottság, a színügyi bizottság! Mit akar vele? Mi baj van vele? Már megint irtak valami ostobaságot? Mit akarnak maguk a színügyi bizottsággal? Hogy legyen-e színügyi bizottság? Hát persze, hogy legyen. Nekem a színügyi bizottság egy tucaat selyemharisnyával adósom, amíg ezt meg nem adja, én ugysem adnám meg az abszoluteiót. Hogy ki ígérte? Nem tudom, *harmadszájból* hallottam csak az ígéretet. De azért biztosan komoly. Akkor volt mikor a dzsilolónál kilyukadt a harisnyám, akkor nagyon megsajnálta a bizottság páholyában. Valaki azt mondta: Venni kéne ennek a szegény (milyen igazuk van) primadonnának tizenkét pár rendes harisnyát. A többiek rábólogatták: Igen, igen. — Nohát, én ebből el nem engedek semmit.”

„Csupa derék, kitűnő ur az a bizottság. A Gaál Endrét nagyon szeretem, mert kedves úri ember, a Balassa is az. A Wimmer Fülöpöt pláne nagyon szeretem. Olyan okos, kedves, európai ember. Sajnos, ritkán van hozzájuk szerencsém. Az a sok pletyka, mind ostobaság. A bizottságnak azért is meg kell maradnia, mert eddig még soha nem adott virágot a színésznőknek, ezentul pedig talán fog adni. Na, elég volt.”

Egy lélekzetre, ugy-e, csakugyan elég. Beszélne talán még többet is, de hujja-vissza a pianinó. Nagyon komoly, szorgalmas nő ez a kiváltságos tehetségű, aranykedélyű, gazdaghumoru primadonna. Megérdemli azt az elismerést, amiről a két nagy szobája kép, virág és emléktárgy — érdeje tanuskodik.

A kezét nyújtja: „Azt hiszem, tartós, szép időnk lesz”, — mondja és már ott is ül a zongoránál. Még egyszer visszaszól: „Olyat ne írjon, amit nem mondtam”, — nyugtalankodik.

(Gyöngyössy Teréz.)

A szegedi színház szép naiváját Tisza Lajos-köruti otthonában kerestem fel. Együtt lakik Kállay Margittal, a bájos énekesnő-nőviciával, aki valósággal megrémült az interjúkényszertől.

CSILLÁROK

legszebb és legmodernebb kivitelben,
Braun Viktornál
Szeged, Vár-utca 7. szám.
Telefon 77-11. Telefon 77-11.
A legkedvezőbb fizetési feltételek!